

času, na pořad práva nepatří a, pak-li jednala a vydala napadené usnesení, odporuje to stavu věci i zákonu.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

#### Důvody:

Závěrečným protokolem k části V. smlouvy mezi republikou Československou a Polskou o otázkách právních a finančních čís. 56/26 dohodly se smluvní strany, že do určité doby bude zjištěn stav aktiv a pasiv spořitelen tam jmenovaných, mezi nimi i žalující spořitelny města Těšína, se zřetelem k tomu, na území kterého státu tato aktiva i pasiva jsou. Zjištěním tím má být pověřena smíšená komise československo-polská. Účelem zjištění toho je příprava základu pro dohodu a likvidaci právních poměrů jmenované spořitelny (sr. čl. 40 smlouvy). Podle sdělení ministerstva spravedlnosti nebylo dosud provedeno zjištění aktiv i pasiv řečených spořitelen. Závěrečný protokol tvoří podle svého obsahu podstatnou část smlouvy čís. 56/26, a není pochybnosti o tom, že smlouva ta má účinnost zákona. Protokolem tím bylo tudíž zjištění aktiv žalující spořitelny odňato řádným soudům a přikázáno zvláštní komisi. Ježto zažalovaná pohledávka tvoří část aktiv žalující spořitelny, nemohou o ní jednati soudy, neboť účelem žaloby jest především zjištění, že spořitelně města Těšína přísluší sporná pohledávka. O tom nesmí rozhodnouti soud, nýbrž může tak učiniti jen řečená komise. Tím jest odňata sporná věc pořadu práva a bylo žalobu odmítnouti z úřadu, neboť po dobu právní účinnosti smlouvy čís. 56/26 nesmí býti jednáno o žalobách takových. Nebyl proto soud své stolice oprávněn zahájit jednání o žalobě a řízení přerušiti, nýbrž měl žalobu hned odmítnouti.

#### Čís. 9879.

**Otec těžce zraněného, jenž poskytl svou krev k provedení transfuse, jest oprávněn domáhati se na škůdci náhrady.**

**Lze se domáhati náhrady nákladu na cesty k vůli obstarání pohřbu.**

(Rozh. ze dne 2. května 1930, Rv II 359/29.)

Žalobcův syn byl těžce raněn při srážce vlaků. Lékaři doporučili transfusi krve, žalobce poskytl svou krev, ale syn přece zemřel. Žalobou, o níž tu jde, domáhal se žalobce na dráze náhrady škody, jednak bolestného, ježto po odebrání krve trpěl prudkými bolestmi, jednak ušlého výdělků, ježto byl po odebrání krve neschopen k práci, a posléze náhrady za cesty do města, jež konal za účelem provedení transfuse krve a z důvodu obstarání pohřbu. Procesní soud své stolice žalobu zamítl. Důvody: Žaloba jest upravena podle § 1325 obč. zák. jako žaloba o náhradu škody z tělesného poranění. Avšak škodlivá událost, srážka vlaků, není v příčinné souvislosti s tělesným poškozením žalobcovým. Žalobce neutrpěl tělesné poškození proto, že se srážka

stala, nýbrž proto, že se dobrovolně propůjčil k transfusi krve ve prospěch svého těžce zraněného syna. K žalovanému eráru není žalobce v právním poměru ani z důvodu smlouvy, ani z důvodu svého poškození. Žalobce jest v právním poměru jen ke svému synu pokud se týče k jeho pozůstalosti. Svému synovi mohl žalobce dáti transfusi své krve buďto causa donandi a pak nemá nárok ani proti synovi, nebo causa obligandi, v tomto případě musí se držeti svého syna (jeho pozůstalosti). Žalobce zahrnuje svou transfusi krve a náklady s ní spojené do léčebných nákladů svého syna, ale škůdce není povinen zaplatiti léčebné útraty sám bezprostředně (rozh. nejv. soudu čís. sb. 4361). To by mohl tímž právem žádati přímo na eráru zaplacení lékař, který poraněného žalobcova syna léčil, ošetřovatelka, bandažista atd., pokud se týče zemská nemocnice. Ten, kdo poraněné osobě poskytl pomoc a pro ni něco vynaložil, musí si své náklady vyúčtovat jen proti poraněnému a jen poraněný sám může rozhodnouti o tom, pokud tyto náklady jsou přiměřené a pokud odpovídají jeho ujednání s tím, kdo je vynaložil, a může pak náhradu těchto nákladů žádati na škůdci. Právní poměr mezi škůdcem a poškozeným jest jiný než mezi poškozeným a tím, kdo mu pomoc poskytl. Okolnost, že žalobce jednal v úmyslu prospěti svému synovi i straně žalované, jest nerozhodná a ani hospodářský, finanční efekt — a jen k němu lze přihlížeti — nemusí býti pro žalovanou stranu zrovna prospěšný, neboť žalovaná strana musela by zraněnému synovi žalobcovu platiti náhradu, i kdyby transfusi žalobcovy krve byl býval zachráněn na živu. O d v o l a c í s o u d napadený rozsudek potvrdil.

N e j v y š š í s o u d zrušil rozsudky obou nižších soudů a vrátil věc prvému soudu, by ji znovu projednal a rozhodl.

#### D ů v o d y:

Žalobcův syn utrpěl těžký úraz při jízdě vlakem. Žalovaná strana byla by tudíž za podmínek § 1 zákona čís. 27/1869 ř. z. povinná k náhradě podle § 1325 obč. zák., zejména byla by povinna nahraditi žalobcovu synu léčebné náklady, k nimž náležejí nejen výdaje za lékařské ošetřování, za léky a za opatrování poškozeného, nýbrž vůbec veškeré výdaje, jež jest účelné vynaložiti na opětné jeho uzdravení, proto i výdaje spojené s transfusi krve, kterou ošetřující lékaři prohlásili za účelnou k záchraně žalobcova poškozeného syna. Žalobce se na základě tohoto posudku lékařů nabídl, že k tomuto účelu poskytne svou krev. Transfuse krve byla skutečně provedena, ovšem bez výsledku, neboť syn žalobcův přes to zemřel. Žalobce učinil takto náklad, k jehož náhradě byla žalovaná strana podle § 1325 obč. zák. povinna, a, ježto tvrdí, že jej učinil v úmyslu prospěti žalované straně, jde tu o uplatňování náhrady podle § 1042 obč. zák., byť i se žalobce sám ještě v dovolání mylně dovolával § 1041 obč. zák. Názor žalované, že žaloba jest bezpodstatná již proto, že žalobce, podrobiv se transfusi krve, plnil jen morální povinnost, jest nesprávný. Neboť, i kdyby bylo lze připustiti, že žalobce jednal z morální povinnosti, nevylučovalo by to ještě právo

žalobce, požadovati náhradu nákladů spojených s plněním této povinnosti od toho, jehož zaviněním jeho syn byl na svém zdraví poškozen a jenž proto poškozenému ručí za způsobenou škodu. Nezáleží také na tom, že jde o náklad, jenž nezáleží výhradně v penězích, a nelze proto přisvědčiti názoru odvolacího soudu, že žaloba, pokud se domáhá zaplacení »bolestného« 2000 Kč není opodstatněná, poněvadž prý jde o immaterielní škodu. Nelzeť pochybovati, že žalobce, kdyby byl zjednal třetí osobu k provedení transfuse, byl by jí musil nahraditi nejen ušlý výdělek, nýbrž i zvláštní odměnu za to, že se ve prospěch jeho poškozeného syna podrobila transfusi krve, jež byla pro ni spojena nejen se ztrátou výdělku po určité době, nýbrž i s jistým nebezpečenstvím pro její zdraví a případným jeho poškozením, dále, že žalobce v tomto případě byl by býval zajisté oprávněn, požadovati od žalované náhradu nákladů vzešlých mu odměnou takto zjednané osoby. Není však rozdílu, zda žalobce učinil uplatňovaný náklad zaplacením třetí osoby, či osobní činností. Neodpovídalo by intencím zákonodárce, kdyby se lpělo na doslovu zákona a nepřihlíželo se k jeho smyslu a rozumu. Nutno proto podle § 7 obč. zák. i v souzeném případě použití § 1042 obč. zák. S těchto hledisek jest posuzovati i uplatňovaný nárok na náhradu výloh za žalobcovy cesty do města, pokud byly vykonány za účelem provedení transfuse, pokud však byly vykonány z důvodu obstarávání pohřbu, jde i tu o náklad, za který by žalovaná podle § 1327 obč. zák. ručila a jehož náhrady lze se proto domáhati podle § 1042 obč. zák.

### Čís. 9880.

**V tom, že zaměstnavatel opomenul včasnou přihlášku zaměstnance k pensijnímu pojištění, tkví jeho výhradné zavinění, zavazující ho k náhradě škody z tohoto opomenutí.**

(Rozh. ze dne 2. května 1930, Rv II 485/29.)

Manžel žalobkyně byl zaměstnán u žalované firmy v době od 20. března 1920 do 31. března 1926, kdy byl propuštěn. Dne 4. dubna 1928 manžel žalobkyně zemřel, zanechav po sobě syna. Žalobou, o níž tu jde, domáhala se žalobkyně na žalované firmě vdovského důchodu, jenž prý jí ušel tím, že její manžel nebyl žalovanou firmou včas přihlášen k pensijnímu pojištění. O b a n i ž š í s o u d y uznaly podle žaloby.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

### D ů v o d y:

Podle zjištění prvního soudu, jež převzal také soud odvolací, dospěly nižší soudy k správnému závěru, že činnost manžela žalobkyně Josefa P-a u žalované firmy byla hned od počátku rázu převážně duševního. Důsledkem toho byl Josef P. již ode dne 20. března 1920 podroben pensijnímu pojištění ve smyslu § 1 čís. 3 cís. nařízení ze dne 25. června